

Vlaamse
overheid

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2026/050 van 5 mei 2026

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	ter verankering van de manier waarop een klantvriendelijke en dienstbare overheid op een billijke manier kan omgaan met vergissingen van burgers
roepnaam	(decreet billijke vergissingen)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 24 april 2026
trefwoorden	rechtvaardigingsgrond; verwerkingsverantwoordelijke; categorieën persoonsgegevens

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 *betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer* (hierna: "het e-govdecreet") inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Hilde Crevits, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij van 27 april 2026, ontvangen door de VTC op 27 april 2026;

Gelet op de behandeling op de zitting van 5 mei 2026, waarop besloten werd tot de schriftelijke procedure;

Brengt op 5 mei 2026 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Bestuurszaken (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van decreet *ter verankering van de manier waarop een klantvriendelijke en dienstbare overheid op een billijke manier kan omgaan met vergissingen van burgers* (hierna "het Ontwerp") zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Met het Ontwerp wordt in het Bestuursdecreet van 7 december 2018 aan titel II. Relatie tussen burgers en de overheid, een nieuw hoofdstuk 6 toegevoegd, dat voorziet in een facultatieve en generieke bevoegdheidsgrond die overheidsinstanties, na een organisatorische opt-in, toelaat om in individuele dossiers bonafide vergissingen van burgers te herstellen door – binnen duidelijk afgebakende grenzen – af te wijken van procedurele voorschriften, vormvereisten of termijnen.
4. De toelichting verduidelijkt dit verder: *“Het herstel kan uitsluitend betrekking hebben op vergissingen die te goeder trouw zijn begaan (zie ook §3, 2°) en beperkt zich tot het afwijken van procedurele voorschriften, vormvereisten of termijnen die voortvloeien uit decretale of reglementaire bepalingen. Inhoudelijke beoordelingen, beleidsmatige keuzes of evaluaties vallen uitdrukkelijk buiten het toepassingsgebied van deze bepaling.”*
5. Het initiatief beoogt een billijke, dienstbare en proportionele omgang met vergissingen van burgers te verankeren, zonder een veralgemeend en subjectief ‘recht op vergissing’ te creëren en met behoud van rechtszekerheid en bestaande sectorale regelingen.
6. De volgende bepaling van het Ontwerp heeft mogelijk betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

Art. 4.

In hetzelfde decreet¹, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt in hetzelfde hoofdstuk 6 een artikel II.90 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. II.90. §1. Een overheidsinstantie als vermeld in artikel II.89 kan, bij algemene maatregel, bepalen dat ze kan gebruikmaken van de bevoegdheid, vermeld in paragraaf 2.

§2. Een overheidsinstantie als vermeld in artikel II.89 die de algemene maatregel, vermeld in paragraaf 1, heeft vastgesteld, kan – voor zover zij de burger niet reeds de mogelijkheid heeft geboden om de vergissing te herstellen – in een individueel geval beslissen om een vergissing die een burger te goeder trouw heeft begaan, te herstellen door, als dat voor dat herstel noodzakelijk is, af te wijken van procedurele voorschriften, vormvereisten of termijnen die voortvloeien uit decretale of reglementaire bepalingen.

§3. De bevoegdheid, vermeld in paragraaf 2, kan alleen worden uitgeoefend als al de volgende voorwaarden zijn vervuld:

- 1° *de vergissing is feitelijk en juridisch herstelbaar;*
- 2° *de burger heeft het voorschrift of de verplichting in kwestie niet bewust of opzettelijk miskend;*
- 3° *het herstel van de vergissing doet geen afbreuk aan de regelmatig verkregen rechten van derden;*
- 4° *het herstel van de vergissing ondermijnt de wezenlijke doelstelling van de regelgeving in kwestie niet;*
- 5° *het gaat niet om een herhaalde vergissing van dezelfde burger bij dezelfde overheidsinstantie als vermeld in artikel II.89.*

De overheidsinstantie als vermeld in artikel II.89 beoordeelt de toepassing van de bevoegdheid, vermeld in paragraaf 2, geval per geval, rekening houdend met de aard en de context van de procedure waarin de vergissing zich voordoet.

Als dat noodzakelijk is, kan de overheidsinstantie als vermeld in artikel II.89 voor de beoordeling, vermeld in het tweede lid, bijkomende informatie opvragen bij de burger.

§4. De bevoegdheid, vermeld in paragraaf 2, is niet van toepassing op vergissingen die begaan zijn:

¹ het Bestuursdecreet van 7 december 2018

- 1° op het domein van de strafvordering en de strafuitvoering, met inbegrip van vaststellingen gedaan in het kader van misdrijven op Vlaamse regelgeving;
- 2° in procedures voor administratieve rechtscolleges;
- 3° bij examens, toetsen, evaluaties en examenbeslissingen;
- 4° in de verhouding tussen overheidsinstanties als vermeld in artikel II.89 onderling;
- 5° bij de toepassing van verplichtingen die voortvloeien uit het recht van de Europese Unie;
- 6° bij de toepassing van verplichtingen die rechtstreeks de volksgezondheid, de openbare veiligheid, dierenwelzijn of het milieu beschermen;

§5. Dit artikel doet geen afbreuk aan specifieke decretale of reglementaire bepalingen die voorzien in herstel-, regularisatie- of verbeteringsmogelijkheden.”.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

- 7. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: burgers; en dat het minstens de volgende gegevens betreft: identificatie- en contactgegevens. Het spreekt voor zich dat, afhankelijk van de vergissing die moet worden rechtgezet, ook andere persoonsgegevens aan bod kunnen komen; dit is volledig afhankelijk van de context.
- 8. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.
- 9. De VTC maakt wel het **voorbehoud** dat het hier een generieke nieuwe verwerking lijkt te betreffen, maar dat de verwerking in de regel wellicht geïntegreerd wordt in de bestaande dossierstromen. De nieuwe verwerking lijkt bovendien bestemd te zijn om te vallen onder dezelfde wettelijke basis als de initiële verwerking waarin de burger een beweerde vergissing heeft begaan. In dat geval zal de nieuwe verwerking hoe dan ook moeten voldoen aan alle verplichtingen en beperkingen die van toepassing zouden zijn geweest voor de initiële verwerking: dezelfde verantwoordelijken, dezelfde doeleinden, dezelfde omvang, dezelfde veiligheidsmaatregelen, enzovoorts. Met andere woorden, de nieuwe verwerking strekt er enkel toe om vergissingen te herstellen, zonder de verwerking materieel een afwijkende omkadering met betrekking tot persoonsgegevens toe te schrijven. De VTC zal in haar advies dan ook enkel ingaan op bijkomende uitdagingen die zich zouden kunnen stellen, die ervan uitgaan dat de oorspronkelijke wettelijk omkadering niet gebrekkig is, en dat de limieten van die omkadering met betrekking tot gegevensbescherming steeds gerespecteerd zullen blijven.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

- 10. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
- 11. Het Ontwerp of de memorie vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang”, waar het dossierbeheer betreft. De VTC beveelt aan om dit toe te voegen aan het Ontwerp of de memorie. De adviesaanvragen moet nagaan of er geen andere rechtvaardigingsgronden zijn voor de geplande verwerkingen.
- 12. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt.

13. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM², artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen³ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁴
14. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e) AVG⁵, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
15. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a) AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
16. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privéleven.
17. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen⁶. Wat nu nog niet het geval is. De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn

² Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

³ Artikel 6 AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁴ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁵ "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

⁶ Advies Algemene Vergadering Afdeling Wetgeving Raad van State, 68.936/AV van 7 april 2021, opmerking 101 (Parl.St. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119); In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel 'essentiële elementen' uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens", in dezelfde zin GWH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever.⁷

18. De VTC wijst erop dat er (volledig afhankelijk van de context van de oorspronkelijke verwerking) mogelijk ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG, namelijk gegevens over de gezondheid van de betrokkenen en mogelijk ook 10 AVG, namelijk strafrechtelijke gegevens.
19. Voor de persoonsgegevens bedoeld in artikel 9 AVG moet er een uitzonderingsgrond op het principiële verwerkingsverbod voorhanden zijn. Dit dient verduidelijkt te worden in de memorie, met als insteek dat een correctie zoals voorzien in het Ontwerp geen verwerking met zich kan meebrengen die de limieten van de wettelijke omkadering van de oorspronkelijke verwerking zou overschrijden. M.a.w. een correctie kan geen verwerkingen legitimeren die niet toegestaan zouden zijn voor de oorspronkelijke verwerking.

3. Doelbinding

20. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).
21. De volgende doeleinden worden in het Ontwerp vermeld: er worden persoonsgegevens verwerkt om een vergissing die een burger te goeder trouw heeft begaan, te herstellen door, als dat voor dat herstel noodzakelijk is, af te wijken van procedurele voorschriften, vormvereisten of termijnen die voortvloeien uit decretale of reglementaire bepalingen.
22. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan. Voor het overige herhaalt de VTC de hierboven vermelde caveat, namelijk dat de herstelverwerking tevens beperkt is tot de doeleinden van de oorspronkelijke verwerking: zij kan niet gebruikt worden voor andere doeleinden dan het correct uitvoeren van de oorspronkelijk bedoelde verwerking.

4. Verantwoordelijkheid

23. Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
24. Het Ontwerp bevat geen specifieke en expliciete bepalingen. De VTC gaat ervan uit dat dit steeds de verantwoordelijke van de initiële (foutieve) verwerking zou zijn. De VTC vraagt om minstens de Memorie in die zin aan te vullen.

5. Minimale gegevensverwerking

25. Volgens artikel 5.1, c) AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
26. De **categorieën betrokkenen** zijn burgers;

⁷ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GwH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

De **categorieën persoonsgegevens** zijn onzeker, maar dienen hoe dan ook beperkt te zijn tot de (desgevallend gecorrigeerde) categorieën van persoonsgegevens waarvoor er een wettelijke basis voorhanden is in de initiële (foutieve) verwerking. De VTC vraagt dan ook om dit duidelijker af te bakenen in het Ontwerp of minstens te benoemen in de memorie.

- 27. Wat de **personen die toegang krijgen tot de gegevens** betreft: personeelsleden van de betrokken overheidsinstantie.
- 28. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan opengesteld worden voor de taken/dossiers en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is, conform de wettelijke omkadering van de initiële (foutieve) verwerking.
- 29. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
- 30. Wat de **bewaartermijn** betreft, zal moeten rekening gehouden worden met de eventuele opschorting van termijnen.
- 31. De VTC maakt een voorbehoud over de gepastheid van deze termijnen, die altijd door de opsteller geëvalueerd moet worden.

6. Juistheid

- 32. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d) AVG).
- 33. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

- 34. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
- 35. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in het vorige randnummer op te nemen, zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

- 36. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
- 37. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn en het mogelijk delicate gegevens/bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid. Ook hier dienen de veiligheidsmaatregelen gelijk of minstens equivalent te zijn aan de gepaste maatregelen die van toepassing zijn voor de initiële (foutieve) verwerking.

III. BESLUIT

38. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd (onder het voorbehoud zoals in het begin van het advies geformuleerd), inzonderheid:
- de rechtvaardigingsgrond opnemen in het Ontwerp, minstens in de memorie (luik 2);
 - de gebeurlijke verwerking van gegevens zoals bedoeld in artikel 9 en 10 van de AVG verantwoorden in de memorie (luik 2);
 - de verwerkingsverantwoordelijke aan te duiden en op te nemen in het Ontwerp (luik 4);
 - de categorieën persoonsgegevens duidelijk omschrijven in het Ontwerp of de memorie (luik 5);
 - het voorbehoud voor de bewaartermijn noteren (luik 5).
39. De VTC herinnert eraan dat er ook gezorgd moet worden voor de juistheid van de gegevens, transparantiemaatregelen en gepaste veiligheidsmaatregelen.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Graux Hans Theo J
Getekend op: 2026-05-28 16:36:56 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

